

Hämeenlinnan lyseon koulu

VALINNAISAINEOPAS

2026–2027

9. luokka

KAHDEKSASLUOKKALAISILLE JA HUOLTAJILLE

Hämeenlinnan lyseon koulussa valitaan 9. luokalle kaksi uutta valinnaisainetta: yksi keskipitkä valinnainen, jota opiskellaan kaksi tuntia viikossa koko lukuvuoden ajan sekä yksi uusi lyhyt valinnaisaine, jota opiskellaan kaksi tuntia viikossa joko syys- tai kevätlukukauden ajan. Keskipitkä valinnainen (2 vvt) arvioidaan numeerisesti ja lyhyt valinnaisaine (1 vvt) arvioidaan hyväksytty/ hylätty -merkinnällä. Oppilas saa todistukseen oman erillisen arvosana kummastakin valinnaisaineesta.

Jokaiselle valinnaisaineelle valitaan myös kaksi varavalintaa.

Pitkä taito- ja taideainevalinnainen säilyy samana kuin 8. luokalla.

Kurssien toteutuminen edellyttää, että sen valitsee riittävä määrä oppilaita. Koulu päättää toteutettavat valinnaisaineet oppilaiden valintojen perusteella. Kurssien osallistujamäärät ovat rajattuja. Kaikki eivät välttämättä mahdu ensisijaiseen valinnaisainetoiveeseensa, joten myös varavalinnat kannattaa miettiä tarkasti.

Valinta tehdään oppilaan omilla tunnuksilla Wilmassa. Lisäksi täytetään erillinen valinnaisaineen valintakortti, joka palautetaan opolle.

KESKIPITKÄ VALINNAINEN

B2 Espanja

(Opinnot valittu kahdeksi vuodeksi 8.lle ja 9.lle eli kieli jatkuu automaattisesti.)

Kesytä pallo

Kurssin sisältö ja tavoitteet:

Liikuntakurssilla hiotaan eri pallopelien lajitaitoja ja harjoitellaan pallopelien pelaamista.

Kurssi tarjoaa oppilaille mahdollisuuden kehittää itseään monipuolisesti ja parantaa omia motorisia taitojaan sekä kehonhallintaansa. Tutustumme erilaisiin harjoittelutapoihin ja – metodeihin, tavoitteena niiden soveltaminen omaan käyttöön sopivalla tavalla omassa harjoittelussa. Suunnittelemme yhdessä kurssin sisältöä.

Arviointi: Numeroarviointi

Kuviksen työpaja

Kurssin sisältö ja tavoitteet:

Kuviksen työpajassa pääset syventämään jo opittuja kuvan tekemisen taitoja tai oppimaan uutta. Saat tehdä työpajamuotoisesti joko pidempää omaa projektia, tai opettajan antamin ohjein kokeilla esim. uusia tekniikoita. Monien mahdollisuuksien ja luovien oivallusten kurssi rennolla otteella!

Arviointi: Numeroarviointi. Hyväksytyyn arviointiin vaaditaan annettujen tehtävien tekeminen ja aktiivinen osallistuminen.

Leivonnan jatkokurssi

Kurssin sisältö ja tavoitteet:

Kurssi on jatkoa 8-luokan leivonnan kurssille. Kurssilla sovelletaan ja syvennetään 8-luokalla opittuja leivonnan perustaitoja mm. tehdään leivonnaisia muista maista, hybridileivonnaisia ja muuta vaativampaa leivontaa. Lopputyönä jokainen suunnittelee ja valmistaa oman nimikkoleivonnaisen.

Voit valita kurssin, jos olet ollut 8-luokalla kotitaloudessa tai muuten hallitset leivonnan perustaidot.

Arviointi: Numeroarviointi, joka perustuu osallistumiseen tunneilla ja oppimispäiväkirjaan sekä kevätlukukaudella lisäksi lopputyöhön.

Teatterin taikaa

Kurssin sisältö ja tavoitteet:

Kurssilla tutustutaan monipuolisesti teatteriin, teatteriammatteihin ja tehdään teatteria. Aloitamme matalan kynnyksen ilmaisu-, tutustumis- ja draamaharjoituksista ja etenemme kohti oman näytelmän valmistamista ja esittämistä. Vierailemme niin teatterin katsomossa, kulisseyssä kuin lavallakin. Kurssi toteutetaan yhteistyössä Verkatehtaan kulttuurikorttelin toimijoiden kanssa.

Kurssin sisältöä suunnitellaan tarkemmin yhdessä osallistujien kanssa kurssin alettua. Kurssille mahtuu 16 osallistujaa.

Arviointi: Numeroarviointi. Arvioinnissa korostuvat osallistumisaktiivisuus sekä yhteistyötaidot. Arviointi koostuu itsearvioinnista ja opettajan arvioinnista. Oppimisen ja arvioinnin tukena voidaan käyttää oppimispäiväkirjaa.

Tekninen työ

Kurssin sisältö ja tavoitteet:

Teknisen työn keskipitkässä valinnassa tutustutaan monipuolisesti eri tekniikan osa-alueisiin: puutekniikkaan, metallitekniikkaan sekä elektroniikkaan. Opiskelu koostuu opettajan antamista pakollisista harjoitustöistä sekä taitojen karttuessa myös lisääntyvässä määrin oppilaan omista projekteista. Kurssiohjelmaan kuulu hyvin tiiviisti oppilaiden omien mopojen ja mönkijöiden huolto ja kunnostus, 3 D-tulostus, robotiikka/ohjelmointi sekä eri ammattialoihin tutustuminen. Pitkän valinnan tarkoituksena on antaa oppilaalle perustasoa laajemmat tiedot ja taidot tekniikan eri osa-alueista sekä antaa hyvät valmiudet esim. ammatillisiin opintoihin ja tulevaisuuden teknisiin harrastuksiin.

Arviointi: Numeroarviointi

Tekstiilityö

Kurssin sisältö ja tavoitteet:

Tavoitteena on syventää kädentaitoja valmistamalla käsityötuotteita eri käsityön tekniikoita monipuolisesti yhdistellen. Kurssilla pääset neulomaan, virkkaamaan, ompelemaan ja kokeilemaan nopeammin valmistuvia erikoistekniikoita. Kurssin aihepiirit ja työt valitaan oppilaiden mieltymysten mukaan.

Voit valita kurssin, vaikkot olisi opiskellut käsitöitä 8. luokalla.

Arviointi: Numeroarviointi

Tietotekniikka

Kurssin sisältö ja tavoitteet:

Opitaan monipuolisesti tietoteknisiä taitoja ja syvennetään osaamista yhdessä muiden tietotekniikasta kiinnostuneiden kanssa!

Kurssi on jatkoa kahdeksannen luokan tietotekniikan kurssille. Opittuja taitoja vahvistetaan ja lisäksi aihealueina ovat mm.

- taulukkolaskenta
- nettisivujen koodaus
- ohjelmointi

Kurssin läpikäytyään oppilaalla on monipuoliset tietotekniset valmiudet tulevaisuuden opintoja (IT-ala) ja työelämää varten.

Voit valita kurssin, vaikkeet olisi opiskellut tietotekniikkaa 8. luokalla.

Arviointi: Numeroarviointi

Musiikki

Kurssin sisältö ja tavoitteet:

Kuunnellaan ja musisoidaan monenlaista musiikkia. Tavoitteena on kehittää omaa soitto- ja laulutaitoa yksin sekä yhdessä ryhmän kanssa.

Soitetaan ja lauletaan musiikkia eri genreistä. Kuunnellaan musiikkia. Mahdollisuuden mukaan vieraillaan konsertissa. Tehdään oma biisi.

Maksimioppilasmäärä 16 oppilasta

Arviointi: Numeroarviointi

LYHYT VALINNAINEN

Kasva urheilijaksi –kurssi 9. lk

Kurssin sisältö ja tavoitteet:

Oppisisällön tavoitteena on kehittää nuorten urheilijoiden perusliikuntataitoja ja lisätä monipuolisen liikunnan määrää.

Arviointi: Hyväksytty/hylätty

Puukkokurssi

Kurssin sisältö ja tavoitteet

Kurssin aikana tutustutaan perinteiseen suomalaiseen työvälineeseen, puukkoon. Oppilaat suunnittelevat sekä tuottavat itselleen puukon tuppeineen, painottaen puukon toimivaa sekä esteettistä ulkonäköä. Kurssityöt voivat olla myös retkeilyvälineitä kuten halstereita tai taittolapioita. Kurssilla tutustutaan myös terähuoltoon sekä teräaselainsäädäntöön. Tavoitteena on oppia puukon tai erävälineen valmistukseen kuuluvia erilaisia työstötapoja ja menetelmiä.

Arviointi: Hyväksytty/hylätty.

Kirjallisuuskahvila

Kurssin sisältö ja tavoitteet:

Rakastatko kirjoja ja lukemista? Olisiko sinun unelmasi saada aikaa vain lukemista ja rauhassa olemista varten?

Kirjallisuuskahvilassa luetaan vapaavalintaisia ja yhteisesti sovittuja kirjoja. Lisäksi keskustellaan kirjoista ja vinkataan niitä toisille. Yhteisesti luettujen teosten ympärille järjestetään teemaan sopivia kirjakahviloita. Tunteja voidaan pitää myös muualla kuin koululla.

Tervetuloa nauttimaan lukemisesta ja kirjoista rauhalliseen ja rentoon ilmapiiiriin!

Arviointi: Hyväksytty/hylätty. Hyväksytty suoritus edellyttää aktiivista osallistumista lukemiseen ja luetusta keskusteluun.

Koodaa nettisivuja ja käsittele kuvia!**Kurssin sisältö ja tavoitteet:**

Kurssilla tutustutaan nettisivukoodin perusteisiin ja koodataan pieniä omia nettisivuja. Lisäksi opitaan kuvankäsittelyyn liittyvät perusasiat, tutustutaan kuvankäsittelyohjelman työkaluihin ja tehdään vaativampiakin kuvamanipulaatioita.

Arviointi: Hyväksytty/hylätty

Kässäkurssi**Kurssin sisältö ja tavoitteet:**

Kurssilla valmistetaan pieniä käsityötuotteita oppilaita kiinnostavilla tekniikoilla. Pääset vahvistamaan jo aiemmin oppimiasi tekniikoita niitä syventäen tai sitten voit tutustua itsellesi vieraampiin käsityötekniikoihin. Valmistettavat työt valitaan oppilaiden omista lähtökohdista ja aiempi kokemus huomioiden. Käytettävissä on kaikki käsityöluokan materiaalit ja mahdollisuudet. Kurssin tavoitteena on vahvistaa kädentaitoja ja saada lisättyä oppilaiden itseluottamusta omiin kykyihinsä.

Tällä kurssilla voit hyvin korjailla ja tuunaila oman vaatekaappisi sisältöä jälleen käyttökelpoiseksi tai vaikkapa kokeilla netistä löytyviä DIY-ohjeita opettajan avustamana.

Arviointi: Hyväksytty/Hylätty

Matematiikan lukioon valmentava kurssi**Kurssin sisältö ja tavoitteet:**

Kurssilla varmistetaan erityisesti polynomilaskennan ja yhtälöiden hallinta, jotka ovat tärkeä perusta lukion pitkän matematiikan opiskelussa. Tavoitteena on, että oppilaalla on kurssin suoritettuaan hyvät valmiudet ja taitotaso lukion matematiikan opintoja varten.

Arviointi: Hyväksytty/hylätty. Oppilaan on suoritettava kaikki kurssiin kuuluvat tehtävät saadakseen hyväksymismerkinnän.

Oppimisen tuki yseille

Kurssin sisältö ja tavoitteet:

Saat lyhytkurssin verran lisää aikaa opiskella erityisopettajan kanssa mitä tahansa oppiainetta. Jos itsenäisessä läksyjen tekemisessä on hankaluuksia tai työt tuppaavat jäämään rästiin, tämä kurssi on sinua varten. Sopiva maksimikoko ryhmälle on 10 oppilasta.

Arviointi: Hyväksytty / hylätty

Ranskaa matkailutarpeisiin

Kurssin sisältö ja tavoitteet:

Salut! Haaveiletko matkasta Pariisiin? Tällä turistiranskan kurssilla harjoitellaan ranskan alkeita ja selviytymään matkailijoille tyypillisistä kielenkäyttötilanteista. Oppitunneilla tutustutaan myös Ranskaan ja ranskankielisiin maihin ja niiden tapoihin, musiikkiin, elokuvaan ja ruokakulttuuriin. *Bienvenue!*

Arviointi: Hyväksytty/hylätty

Rikos ja rangaistus

Tavoitteet, sisällöt ja menetelmät:

Kurssin aikana tutustutaan rikoksiin ja niiden tutkintaan sekä oikeuslaitoksen toimintaan. Kurssi sisältää vierailuja mm. Vankilamuseoon ja käymme seuraamassa oikeudenkäyntiä. Oppitunteja pitävät myös koulun ulkopuoliset asiantuntijat ja vierailijat esimerkiksi poliisi ja vankilanhenkilökunta sekä lakimies. Tutustumme myös lukion lakitiedon kurssiin halukkaiden kanssa. Myös aiheeseen liittyviä ajankohtaisia asioita käymme läpi. Työskentelymenetelminä ovat keskustelut, yksilö- ja ryhmätyöt. Käsittelemme oppilaiden toivomia asioita.

Maksimioppilasmäärä: 18

Arviointi: Hyväksytty/hylätty

Ruotsin lyhytvalinnainen

Kurssin sisältö ja tavoitteet:

Ruotsia lukioon meneville: kerrataan ja vahvistetaan keskeisimpiä yläkoulussa opittuja ja lukion aloitusta helpottavia rakenteita ja sanastoa monipuolisilla tavoilla.

Arviointi: Hyväksytty/hylätty

Sanojen siivillä – luovan kirjoittamisen kurssi

Kurssin sisältö ja tavoitteet:

Kurssilla pääosassa on kokeileva kirjoittaminen ja erilaiset luovan kirjoittamisen harjoitukset. Kurssin lopullinen sisältö rakennetaan yhdessä osallistujien kanssa heidän tarpeidensa pohjalta. Kirjoittaminen tapahtuu oppituntien puitteissa, eli kurssi ei työllistä kotona.

Kurssilla kirjoitetaan niin runoja kuin kertovaa tekstiäkin. Lisäksi pääsee nauttimaan ja iloitsemaan vapaasta, kokeilevasta kirjoittamisesta ilman virheiden pelkoa ja kehittymään kirjoittajana haluamaansa suuntaan. Mahdollisuuksien mukaan inspiraatiota kirjoittamiseen haetaan myös eri paikoissa kirjoittamisesta. Kirjoittamisen lomassa harjoitellaan myös palautteen antamista ja vastaanottamista kannustavassa ilmapiirissä. Kurssilla edetään ohjatusti ja pienin askelin.

Arviointi: Hyväksytty/hylätty. Kurssin läpäiseminen edellyttää aktiivista osallistumista.

Maksimiryhmäkoko: 12

Lautapelaamo ja lukion historiaa

Tavoitteet, sisällöt ja menetelmät:

Kurssilla käydään halukkaiden kanssa lukion historian ensimmäisen kurssin sisältöjä (antiikista teollistumiseen). Oppimista elävöitetään erilaisilla peleillä.

Kurssin tehtävien avulla harjoitellaan reaaliaineen vastaustekniikkaa, josta on hyötyä lukion ja ammattikoulun vastausten rakentamisessa.

Kurssilla keskustellaan, tehdään kirjallisia tehtäviä sekä pelataan pelejä.

Arviointi: Hyväksytty/hylätty

Maksimiryhmäkoko 18 oppilasta

Vapaa/avoin ateljee

Tavoitteet, sisällöt ja menetelmät:

Pidätkö kuvan tekemisestä? Etsitkö aikaa ja tilaa, jossa voisi keskittyä haluamaasi kuvisprojektiin? Haluatko vahvistaa omaa ilmaisuasi?

Avoin ateljee tarjoaa mahdollisuuden toteuttaa pidempi kuvataiteellinen projekti tai useita pieniä töitä vapaasti omien ideoiden pohjalta. Voit valita tekniikat, aiheet ja materiaalit oman kiinnostuksen mukaan.

Kurssi sopii sinulle, jos omaat kiinnostusta taiteen tekemiseen, omien luovien ideoiden työstämiseen ja pitkäjänteisyyttä työskentelyyn työpajahenkisesti. Kurssilta saa valmiuksia itsenäisen projektin hallintaan sekä se kannustaa tuomaan esiin omia vahvuuksia ja luovuutta.

Arviointi: hyväksytty/hylätty
Maksimiryhmäkoko 18 oppilasta

Tukioppilastoiminta

T Tavoitteet, sisällöt ja menetelmät:

Kahdeksannen luokan tukioppilaskurssin suorittaneet toimivat seitsemäsluokkalaisille tukioppilaina. Oppilaat ohjaavat erilaisia ryhmäytystilanteita sekä osallistuvat koulun yhteishengen luomiseen ja mukavien tilaisuuksien suunnitteluun. Varsinaisen ydintoiminnan tukioppilaat suunnittelevat, keksivät ja toteuttavat itse. Eli saavatko 2023 syksyn seiskat

kilvoitella seiskaliigassa, nauttia viikoittaisista leikkituokioista ja halloweenrastiradasta, vai jotain ihan muuta, riippuu tukioppilaiden ideoista ja toimista.

Arviointi: Hyväksytty/hylätty

Tyttöjen palloilukurssi

Tavoitteet, sisällöt ja menetelmät:

Pelaillaan monipuolisesti erilaisia pallopelejä. Kurssilla voidaan tutustua myös vähän harvinaisempiin lajeihin.

Arviointi: Hyväksytty/hylätty

Ysin lisäliikunta

Tavoitteet, sisällöt ja menetelmät:

Ysin lisäliikuntakurssi on sekoitus kaikkien lajien liikuntaa. Syvennämme omia taitojamme jo tutuissa lajeissa ja etsimme yhdessä uusia lajituttavuuksia vieraista lajeista. Mahdollisia lajeja voivat olla:

- skeittaus
- mailapelit
- voimailu
- retkeily
- pallopelit

Arviointi: Hyväksytty/hylätty

Musiikkikurssi

Tavoitteet, sisällöt ja menetelmät:

Musisoidaan yhdessä. Kurssilla soitetaan ja lauletaan oppilaiden valitsemissa biiseissä. Soitto- ja laulutaito kehittyvät. Musiikin tekeminen ja osaaminen antaa iloa päivään.

Arviointi: Hyväksytty/hylätty

